

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 588/2535

นางสาว ดวง ตา ศรี มา เสริมโจทก์ นาง มัลลิกา พูล บุญจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 14, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 136, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 91, ป.วิ.พ. มาตรา 148, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 153

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์เคยฟ้องจำเลยเป็นคดีล้มละลายจนศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว แต่โจทก์ยื่นคำขอรับชำระหนี้เมื่อเกินกำหนดเวลา โจทก์จึงหมดสิทธิที่จะเรียกร้องจากจำเลยในคดีล้มละลายได้และปรากฏว่าคดีดังกล่าวมีเจ้าหนี้รายเดียวยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายในกำหนดเวลา แต่ก็ถอนคำขอรับชำระหนี้ไป ศาลจึงสั่งยกเลิกการล้มละลาย การที่โจทก์นำมูลหนี้รายเดียวกันมาฟ้องขอให้จำเลยล้มละลายเป็นคดีนี้อีก จึงถือได้ว่าเป็นเหตุที่ไม่สมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย ศาลต้องยกฟ้องตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 14 ตอนท้าย

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2529 จำเลยได้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ต่อโจทก์ไว้เป็นเงิน 219,565 บาท พร้อมดอกเบี้ยแต่จำเลยไม่ชำระ โจทก์จึงฟ้องจำเลยต่อศาลชั้นต้น และโจทก์จำเลยได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความ ศาลชั้นต้นได้พิพากษายกฟ้องให้จำเลยชำระหนี้ให้โจทก์เป็นเงิน 139,565 บาท พร้อมดอกเบี้ยแต่จำเลยก็ไม่ชำระ โจทก์ไม่สามารถติดตามทรัพย์สินของจำเลยมาบังคับคดีได้ เพราะจำเลยไม่มีทรัพย์สินใด ๆ เลย จึงถือว่าจำเลยมีหนี้สินล้นพ้นตัว ขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาดและพิพากษาให้จำเลยเป็นบุคคลล้มละลายจำเลยให้การว่าจำเลยไม่ได้ชำระหนี้ตามคำพิพากษายกฟ้องให้โจทก์จริง โจทก์จึงได้ฟ้องจำเลยเป็นคดีล้มละลายและศาลชั้นต้นได้สั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดแล้วเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2530 เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ประกาศคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2531 เพื่อให้เจ้าหนี้มายื่นคำขอรับชำระหนี้ภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย แต่โจทก์ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้เมื่อล่วงพ้นกำหนดเวลา เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงมีคำสั่งไม่รับคำขอรับชำระหนี้ของโจทก์ ส่วนเจ้าหนี้อื่นซึ่งมีเพียงรายเดียวคือธนาคารกรุงไทย จำกัด ก็ได้รับชำระหนี้และถอนคำขอรับชำระหนี้ไปแล้ว ศาลจึงได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2531 ให้ยกเลิกการล้มละลายของจำเลยแล้ว โจทก์กลับมาฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ จึงเป็นฟ้องซ้ำกับคดีล้มละลายคดีก่อน ขอให้ศาลพิพากษายกฟ้องในวันนัดพิจารณาคู่ความแถลงรับข้อเท็จจริงตามฟ้องและตามคำให้การของจำเลย และจำเลยรับเพิ่มเติมอีกว่าจำเลยไม่มีทรัพย์สินใดนอกจากเงินเดือน เพราะทรัพย์สินอื่นได้ขายชำระหนี้ไปหมดแล้วศาลชั้นต้นจึงมีคำสั่งให้งดการพิจารณาเพราะเห็นว่าคดีเพียงพที่จะวินิจฉัยได้ และพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองฝ่ายให้เป็นพับโจทก์อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับโจทก์ฎีกาศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้วทางพิจารณาได้ความว่าคดีก่อนโจทก์ฟ้องจำเลยให้ล้มละลายโดยอาศัยมูลหนี้รายเดียวกับที่โจทก์ฟ้องคดีนี้ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาดต่อมาเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานศาลชั้นต้นว่า คดีดังกล่าวมีเจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายในกำหนดเวลารายเดียวคือธนาคารกรุงไทย จำกัด แล้วได้ขอถอนคำขอรับชำระหนี้ไปเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อนุญาต ส่วนโจทก์

ยื่นคำขอรับชำระหนี้เมื่อล่วงพ้นกำหนดระยะเวลาตามกฎหมาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงมีคำสั่งไม่รับคำขอชำระหนี้ของโจทก์และเห็นว่าลูกหนี้ (จำเลย) ไม่ควรถูกพิพากษาให้ล้มละลาย ขอให้คำสั่งยกเลิกการล้มละลายตามมาตรา 135(2) แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2531 โจทก์จึงได้นำมูลหนี้รายเดียวกันมาฟ้องขอให้จำเลยล้มละลายเป็นคดีนี้คดีมีปัญหาตามฎีกาของโจทก์ว่า โจทก์จะนำหนี้ในคดีล้มละลายเดิมมาฟ้องจำเลยให้ล้มละลายใหม่ได้หรือไม่พิเคราะห์แล้ว การที่โจทก์กลับมาฟ้องจำเลยเป็นคดีล้มละลายอีกครั้งก็โดยคดีล้มละลายหมายเลขแดงที่ ล.12/2530 ของศาลชั้นต้นศาลสั่งยกเลิกการล้มละลาย เพราะไม่มีเจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ที่โจทก์ฎีกาว่า จำเลยยังไม่หลุดพ้นจากหนี้สินตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 136 โจทก์จึงมีสิทธิฟ้องจำเลยให้ล้มละลายใหม่ได้นั้น ศาลฎีกาเห็นว่า ในการพิจารณาคดีล้มละลายศาลจะต้องปฏิบัติตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ซึ่งบัญญัติว่า ในการพิจารณาคดีล้มละลายตามคำฟ้องของเจ้าหนี้ ศาลต้องพิจารณาเอาความจริงตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 9 หรือมาตรา 10 ถ้าศาลพิจารณาได้ความจริง ให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด แต่ถ้าไม่ได้ความจริงหรือลูกหนี้นำสืบได้ว่าอาจชำระหนี้ได้ทั้งหมด หรือมีเหตุอื่นที่ไม่ควรให้ลูกหนี้ล้มละลายให้ศาลยกฟ้องหนี้ของโจทก์คดีนี้เป็นหนี้ที่โจทก์อาจขอรับชำระหนี้ได้ในคดีล้มละลายหมายเลขแดงที่ ล.12/2530 ของศาลชั้นต้น แต่โจทก์ได้ขอรับชำระหนี้เมื่อพ้นกำหนดเวลาขอรับชำระหนี้แล้ว โจทก์จึงเป็นอันหมดสิทธิที่จะเรียกร้องจากจำเลยในคดีล้มละลายได้ และโดยเฉพาะคดีนี้ได้ความว่า โจทก์เองเป็นผู้ฟ้องจำเลยให้ล้มละลายจนศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด แต่โจทก์ยื่นคำขอรับชำระหนี้เมื่อเกินกำหนดเวลา และมีเจ้าหนี้รายเดียวยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายในกำหนดเวลาแต่ก็ถอนคำขอรับชำระหนี้ไป เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานต่อศาลศาลสั่งยกเลิกการล้มละลายไปแล้ว ถ้าหากยอมให้โจทก์เอาหนี้ที่หมดสิทธิเรียกร้องในคดีล้มละลายแล้ว กลับมาฟ้องจำเลยเป็นคดีล้มละลายใหม่ก็เท่ากับอนุญาตให้ขยายระยะเวลาขอรับชำระหนี้อันผิดบทบัญญัติในพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 91 และการที่ศาลจะสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดหรือพิพากษาให้ล้มละลายนั่นย่อมทำให้ลูกหนี้ถูกจำกัดสิทธิ และไม่สามารถจัดกิจการทรัพย์สินได้ด้วยตนเอง จึงต้องเป็นไปโดยมีเหตุผลสมควรจริง ๆ ไม่ใช่ให้ใช้กฎหมายล้มละลายเป็นเครื่องมือบีบคั้นลูกหนี้ ตามข้อเท็จจริงคดีนี้ถือได้ว่า เป็นเหตุที่ไม่สมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย ศาลจึงต้องยกฟ้องตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 14 ตอนท้ายตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 568/2506 ระหว่าง บริษัทธนาคารกรุงเทพ จำกัด โดยนายบุญชู โรจนเสถียร กรรมการโจทก์นายทรง คุณานุกรณ์หรือจิ้นซัง แซ่โค้ว จำเลย ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษายกฟ้องโจทก์ ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วยในผล ฎีกาโจทก์ฟังไม่ขึ้นพิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

ปรีชา เณลิมวณิชย์ · อัมพร เดชศิริ · ราเชนทร์ จัมปาสุต

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/588/2535>